

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА
ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра Богослов'я

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні біоетичні виклики

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Затверджено на засіданні кафедри богослов'я
Протокол № 2 від 23 вересня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та завдання навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання
7. Система оцінювання навчальної дисципліни
8. Політика навчальної дисципліни
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасні біоетичні виклики
Викладач (-і)	П'яста Руслан Михайлович – доктор філософії в галузі (кандидат наук з) богослов'я, доцент кафедри богослов'я
Контактний телефон викладача	0976179448
Е-mail викладача	pyastaua@gmail.com
Формат дисципліни	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки
Обсяг дисципліни	90 год. 3 кредити ECTS, з них: ДФН – 30 лекцій, 15 практичних, 3 індивідуальна робота з студентами, 42 самостійна робота студентів ЗФН – 12 лекцій, 4 практичних, 1 індивідуальна робота з студентами, 73 самостійна робота студентів
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaiz.edu.ua/novyny/685-sylabusy-kb-mag.html
Консультації	За розкладом індивідуальних занять і консультацій науково-педагогічних працівників кафедри богослов'я на поточний навчальний рік
2. Анотація до курсу	
<p>Актуальність вивчення курсу «Сучасні біоетичні виклики» як навчальної дисципліни ґрунтується на висвітленні етичних проблем, пов'язаних з розвитком технологічних наук, біології, медицини; закладає основи теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо зміни в оцінці стану здоров'я населення, переосмислення взаємин лікар–пацієнт, ставлення до осіб із алкогольною та наркотичною залежністю, ВІЛ-інфікованих, захисту прав ембріона людини, а також морального статусу понять: абортів та вирішення проблеми руйнівного постабортного синдрому, стерилізації, контрацепції та її альтернативи — природних методів розпізнавання днів плідності, репродуктивних технологій, біомедичних маніпуляцій, генної інженерії, клонування, експериментування на людині, трансплантації органів, евтаназії та її протидії — паліативного лікування; закладає основи здорового способу життя, пошани гідності людини, збереження життя та здоров'я людини, якості та ефективності діагностики, лікування, реабілітації та профілактики захворювань, збереження та зміцнення здоров'я населення.</p> <p>Сьогодні, з одного боку, пропагується право на життя кожної людини, а з другого – чимраз частіше здійснюються вчинки, що порушують це право. З огляду на це, постає питання про розвиток біоетики, що опрацьовує методологію прийняття рішень, які ґрунтуються на об'єктивних моральних нормах та узгоджених із соціальної, медичної і правової точок зору. Біоетична освіта допоможе формувати суспільство, відкрите для духовного розвитку, у якому шанують гідність й цінність кожного людського життя від моменту зачаття до природної смерті.</p> <p>Навчальний курс “Сучасні біоетичні виклики читається в богословських навчальних закладах для студентів, які здобувають ступінь магістра богослов'я.</p> <p>Важливість вивчення даної дисципліни полягає, з одного боку, в необхідності вивчення біоетики як такої з огляду на стрімкий біо-медичний розвиток та виникнення супровідних моральних дилем, а з іншого, у факті конфесійного плюралізму в Україні та необхідності відрізнити християнську біоетику від світської.</p>	

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни «Сучасні біоетичні виклики» полягає в ознайомленні з найважливішими питаннями сьогодення, які є пов'язані із медичним втручанням в організм людини. У світлі вчення християнської моралі та богословського розуміння людини, як створіння Божого надати відповідну моральну оцінку різним явищам нашого часу, таким як: евтаназія, аборт, генетичні маніпуляції та ін. При цьому важливо студентам подати не лише критерії оцінки згаданих проблем, але і вказати на джерела їх зародження – різні етичні теорії. Розкрити зміст історичних коренів, засад та епістемології біоетики як науки, і на основі цього — висвітлення теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо зміни в оцінці стану здоров'я населення, пошани гідності людини як особистості та її розвитку в духовній, душевній і тілесній інтегральності.

Завдання навчального курсу:

1. Підготувати грамотних, висококваліфікованих фахівців, які зорієнтовані на духовно-моральні цінності;
2. Розумінням сутності біоетики як нової галузі науки, яка розглядає людину як особистість в її духовній, душевній та тілесній інтегральності, є відкритою для нових наукових знань, ґрунтується на моральних засадах, зорієнтованих на пошану гідності людини, її розвитку як особистості;
3. Вміти вирішувати ситуаційні задачі, використовувати соціологічні дослідження у формі анкетування, запобігати негативним явищам у виконанні професійних обов'язків, аналізувати нормативно-правові акти у системі охорони здоров'я щодо відповідності засадам біоетики;
4. Ознайомити студентів із сучасними біоетичними проблемами та їх вирішенням;
5. Висвітлити світоглядні установки, які призводять до морального релятивізму, який de facto призводить до деструкції людини, як і всієї спільноти;
5. Формувати у студентів чітке усвідомлення власної християнської ідентичності та завдань в постмодерному світі.

4. Програмні компетентності

У результаті вивчення дисципліни студент повинен отримати:

інтегральні компетентності:

ІК-1 Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

ЗК-1 Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності;

ЗК-2 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК-6 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та свідомо;

ЗК-7 Здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань;

ЗК-9 Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

ЗК-11 Здатність до відповідальності за розвиток професійного знання і практик;

ЗК-14 Здатність до розв'язання складних проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

ЗК-15 Здатність до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

фахові компетентності:

ФК-2 Знання історії богословської традиції та здатність застосовувати його в процесі досліджень і у пошуках способів вирішення богословських питань в сучасному контексті;

ФК-3 Розуміння інших культур і релігій з точки зору Святого Письма та богословської традиції;

ФК-4 Здатність викладати богословські предмети різним аудиторіям за допомогою різних методів;

ФК-5 Здатність визначати взаємозв'язок між богослов'ям та іншими галузями знань;

ФК-6 Вміння розрізняти першорядні й другорядні богословські питання у контексті

міжконфесійного та міжпредметного діалогу;

ФК-8 Вміння оцінювати свої здібності та можливості в академічній і прикладній діяльності в процесі застосування результатів досліджень у сфері практичного богослов'я, в церковному та соціальному контексті;

ФК-9 Відкритість та конструктивне сприйняття критики і готовність до подальшого особистісного, практичного та академічного розвитку;

ФК-10 Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати богословських досліджень з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій;

ФК-14 Здатність застосовувати богословські знання в професійному та суспільному житті, відповідно до прав людини, загальнолюдських та європейських цінностей;

ФК-15 Усвідомлення ролі богослова в різних контекстах і суспільствах;

ФК-20 Здатність виявляти, здійснювати постановку та розв'язувати наукові проблеми, провадити дискусії та розширювати знання в галузі богослов'я і релігієзнавства.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- орієнтуватися у вченні Церкви стосовно біоетичних проблем щодо охорони життя людини;
- переконливо обґрунтувати моральну позицію стосовно біоетичних питань сьогодення;
- основні причини виникнення релятивістської ментальності;
- обґрунтувати моральну оцінку найбільш дискутованих питань, що стосуються охорони життя людини;
- головні документи Католицької Церкви, які нормують сферу біоетики;

вміти:

- дати оцінку новим викликам біоетики на основі вчення Католицької Церкви;
- обґрунтувати необхідність християнської біоетики;
- застосувати набуті знання, передусім по відношенні до себе і у власному житті;
- будувати солідну основу власного і суспільного морального світогляду;
- подати правильну моральну оцінку багатьом сучасним питанням у сфері біомедицини.

5. Програмні результати навчання

Очікувані **програмні результати навчання:**

ПРН-1 Мати критичне розуміння сучасної богословської проблематики та методів її осмислення у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей;

ПРН-2 Застосовувати широке знання і глибоке розуміння богословських питань у міждисциплінарних дослідженнях

ПРН-6 Узагальнювати богословські знання на індивідуальному або суспільному рівні з урахуванням соціальних або етичних питань;

ПРН-8 Володіти і застосовувати різні загальні та спеціальні методи богословського дослідження;

ПРН-9 Мати здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних обґрунтованих висновків, а також знань та пояснень, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

ПРН-13 Оцінити передбачуваний або непередбачуваний контекст чи ситуацію і продемонструвати вміння і застосування богословського аналізу та осмислення для вирішення проблемного питання;

ПРН-16 Проваджувати дослідницьку та/або інноваційну діяльність;

ПРН-18 Критично та системно аргументувати богословську позицію на підставі відповідного аналізу, оцінки і синтезу богословських знань і навичок;

ПРН-19 Мати навички мотивованого пошуку і аналізу інформації та автономного дослідження у сфері богослов'я;

ПРН-23 Знати головні завдання біоетики, загальні біоетичні принципи, біоетичні маніпуляції в царині медицини, моральне вчення Церкви стосовно біоетичних питань;

ПРН-24 Розуміти небезпеки та наслідки лобіювання нетрадиційних сексуальних орієнтацій, проблеми гендерного виховання в сучасному світі;

ПРН-25 Розуміти проблеми морального релятивізму в сучасному світі;
 ПРН-26 Знати екологічну проблематику та мати уявлення про шляхи подолання різного роду особистісних залежностей;
 ПРН-33 Знати християнське вчення про людину в різних історичних періодах, святоотцівський антропологічний підхід;
 ПРН-34 Розуміти важливість християнського погляду на людину як Образу та Подоби Божої;
 ПРН-39 Уявляти основні принципи методології викладання богословських дисциплін та вміти перевірити їх на практиці.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	15
самостійна робота	42

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальності	Курс навчання (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
I	041.Богословя	5	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання на сам. Роб. Студ.: Кількість год	Вага оцінки	Термн викон.
1. Теоретико-методологічні засади біоетики	Лекція 2 год.	1. Біоетика, За ред. Е. Згречча, А. Дж. Спаньйоло, М. Л. ді П'єтро /Перек. Із італійської В. Шовкун. – Львів: ЛОБФ „Медицина і право”, 2007. 2. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник / Галина Терешкевич. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. 3. Бойко І., Біоетика, скрипти для студентів, Львів: УКУ, 2007.	2 год. Питання для обговорення: 1. Історичні корені біоетики. 2. Визначення біоетики. 3.Епістеміологічний статус біоетики (міждисциплінарність). 4.Основні моделі біоетики. 5.Сутність персоналістичної моделі біоетики.	1 б.	1 тижде нь
2. Стан і перспективи розвитку біоетики в Україні	Лекція 2 год.	1. Бойко І., Біоетика, скрипти для студентів, Львів: УКУ, 2007. 2. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник / Галина Терешкевич. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. 3. Антологія Біоетики. За ред. Ю.І. Кундієва,	2 год. Питання для обговорення: 1. Організаційні заходи з впровадження біоетики в Україні. 2. Діяльність інституцій з біоетики в	2 б.	1 тижде нь

		<p>Львів: Бак, 2003. Москаленко В. Попов М. Біоетика: філософсько-методологічні та соціально-медичні проблеми, Вінниця: Нова Книга, 2005.</p>	<p>Україні. 3. Співпраця з міжнародними організаціями в галузі біоетики. 4. Комітети з біоетики: функції і характеристики.</p>		
3. Біоетична концепція демографії.	<p>Лекція 2 год.</p> <p>Семинар 2 год.</p>	<p>1. Лукас Р. Біоетика для кожного. Львів: Свічадо, 2007. 2. Папська рада до справ душпастирства в охороні здоров'я. Хартія працівників охорони здоров'я, Львів, 1999. 3. 1. Антологія Біоетики. За ред. Ю.І. Кундієва, Львів: Бак, 2003. 4. Russo G. Bioetica. Manuale per teologi. Roma: Las, 2005.</p>	2 год.	2 б. 3 б.	1 тиждень

<p>4. Пренатальна діагностика: медичні та етичні площини</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>1. Іван Павло II, Енцикліка „Evangelium vitae” – „Євангеліє життя”, Ватикан, 1995. 2. Катехизм Католицької Церкви, Синод Української Греко-Католицької Церкви. – Жовква: Місіонер, 2002. 3. Бойко І., Біоетика, скрипти для студентів, Львів: УКУ, 2007. 4. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник / Галина Терешкевич. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. 5. Serra A. L'uomo-embrione il grande misconosciuto. Siena: edizioni cantagalli, 2003.</p>	<p>2 год. Питання для обговорення: 1. Етичний та юридичний статус ембріона; 2. Види пренатальної діагностики; 3. Етичні вказівки щодо проведення пренатального обстеження.</p>	<p>1 б.</p>	<p>1 тижде нь</p>
<p>5. Аборт: юридичні, медичні та етичні аспекти.</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>1. Іван Павло II, Енцикліка „Evangelium vitae” – „Євангеліє життя”, Ватикан, 1995. 2. Папська рада до справ душпастирства в охороні здоров'я, Хартія працівників охорони здоров'я, Львів, 1999. 3. Життя у Христі. Моральна катехиза / Комісія у справах катехизації при патріаршій курії. – Львів: УКУ, 2004. 4. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Біоетика: Посібник. – Львів: Друкарські куншти, 2016. 5. Лукас Р. Біоетика для кожного. Львів: Свічадо, 2007.</p>	<p>2 год. Питання для обговорення: 1. Законодавства деяких західних країн та України; 2. Визначення абортів та його розрізнення; 3. Етична оцінка абортів; 4. Драматичні випадки та позиція персоналістичної біоетики;</p>	<p>2 б.</p>	<p>1 тижде нь</p>

<p>6. Штучні репродуктивні технології: медичні, юридичні, соціальні та етичні питання.</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>1. Священна Конгрегація у справах Доктрини віри, Інструкція „Дар Життя” – „Donum Vitae”, у Вибрані документи Католицької Церкви про шлюб та сім’ю, том 2. – Львів: ЛБА, 2002. 2. Життя у Христі. Моральна катехиза / Комісія у справах катехизації при патріаршій курії. – Львів: УКУ, 2004. 3. Біоетика. За ред. Е. Згречча, А. Дж. Спаньйола, М. Л. ді П’єстро /Перек. Із італійської В. Шовкун. – Львів: ЛОБФ „Медицина і право”, 2007. 4. Бойко І. Біоетика, скрипти для студентів, Львів: УКУ, 2007.</p>	<p>3 год. Питання для обговорення: 1. Проблема безпліддя; 2. Технології штучного запліднення; 3. Гомологічне і гетерологічне, інтракорпоральне та екстракорпоральне штучне запліднення: моральна оцінка технологій; 4. Моральна оцінка сурогатного материнства;</p>	<p>2 б.</p>	<p>1 тижде нь</p>
<p>7. Різні види залежностей та шляхи їх подолання .</p>	<p>Лекція 2 год.</p>	<p>1. Папська рада до справ душпастирства в охороні здоров’я, Хартія працівників охорони здоров’я, Львів, 1999. 2. Біоетика, За ред. Е. Згречча, А. Дж. Спаньйола, М. Л. ді П’єстро /Перек. Із італійської В. Шовкун. – Львів: ЛОБФ „Медицина і право”, 2007. 3. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник / Галина Терешкевич. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. 4. Андрєєва Т. І. Тютюнопаління і здоров’я майбутніх дітей. Київ 2003. 5. Кирик Ю., Алкоголь: Як вирватися із зачарованого кола, Львів: Свічадо, 2006.</p>	<p>4 год. Таблиця № 2</p>	<p>2 б.</p>	<p>1 тижде нь</p>

8. Статус людського ембріона	Лекція 2 год. Семінар 3 год.	1. Лукас Р. Біоетика для кожного, Львів: Свічадо, 2007. 2. Russo G. Bioetica. Manuale per teologi. Roma: Las, 2005. 3. Терешкевич Г. Т. Біоетика в системі охорони здоров'я і медичної освіти, Львів: Світ, 2008 4. Біоетика, За ред. Е. Згречча, А. Дж. Спаньйола, М. Л. ді П'єтро /Перек. Із італійської В. Шовкун. – Львів: ЛОБФ „Медицина і право”, 2007.	3 год. Питання для обговорення: 1. Теорії безпосереднього та опосередкованого одушевлення людини. 2. Поняття особи та особової гідності. 3. Онтологічний статус ембріона. 4. Моральна оцінка усиновлення ембріонів. 5. Моральна оцінка генної інженерії	2 б. 3 б.	1 тижде нь
9. Генетичні втручання і „покращення” людини – можливості й небезпеки	Лекції 2 год. Семінар 2 год.	1. Антологія Біоетики, За ред. Ю.І. Кундієва, Львів: Бак, 2003. 2. Kowalski E. Persona e bioetica. Parte I Approcio contemplative all'uomo nella riflessione bioetica. Roma, 2003. - 159. 3. Gatti G. Manuale di teologia morale. Torini: Elledici, 2001. – 472. 4. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник / Галина Терешкевич. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. 5. 1. Папська рада до справ душпастирства в охороні здоров'я, Хартія працівників охорони здоров'я, Львів, 1999.	3 год. Питання для дискусії: Моральна проблема „покращення” людини	2 б. 4 б.	1 тижде нь
10. Інформована згода та експериментування на людині Маніпуляції з психічним здоров'ям людини	Лекція 2 год. Семінар 2 год.	1. Іван Павло II, Енцикліка „Evangelium vitae” – „Євангеліє життя”, Ватикан, 1995. 2. Катехизм Католицької Церкви, Синод Української Греко-Католицької Церкви. – Жовква: Місіонер, 2002. 3. Бойко І., Біоетика, скрипти для студентів, Львів: УКУ, 2007.	3 год. Питання для дискусії: 1. Етичні вимоги до проведення експериментів на людині. 2. Класифікація досліджень. 3. Основні нормативно-правові акти стосовно	2 б. 3 б.	1 тижде нь

		4. Kowalski E. Lantropologia Cristiana di fronte alle sfide etiche di oggi. Parte II, Roma, 2005. – 107 5. Папська рада до справ душпастирства в охороні здоров'я, Хартія працівників охорони здоров'я, Львів, 1999.	експериментальних досліджень. 4. Етичні комітети, їх рівні, функції та характеристики. 5. Інформована згода як головна засада медичного експерименту.		
11. Евтаназія і паліативна допомога: історична ретроспектива і сучасні виклики в медичній галузі.	Лекція 2 год.	1. Іван Павло II, Енцикліка „Evangelium vitae” – „Євангеліє життя”, Ватикан, 1995. 2. Конгрегація доктрини віри. Декларація про евтаназію Iura et bona. Ватикан 1980. 3. Дробик Й. О. Паліативна допомога як протидія евтаназії. Львів 2011. 4. Дробик Й. Евтаназія: історична ретроспектива і сучасний стан // Наукові Записки УКУ XI, Богослов'я 5 (2018). 5. Біоетика, За ред. Е. Згречча, А. Дж. Спаньйоло, М. Л. ді П'єтро / Перек. із італійської В. Шовкун. – Львів: ЛОБФ „Медицина і право”, 2007. 6. Kowalski E. Persona e bioetica. Parte I Approcio atropologico-eticoi alla vita umana. Roma, 2004. - 157.	4 год. Питання для дискусії: 1. Евтаназія і паліативна допомога: сучасні виклики в медичній галузі. 2. Написати есе на тему: «Значення страждань в житті людини».	2 б.	1 тиждень
12. Історичний аспект та основні принципи розвитку паліативної допомоги.	Лекції 2 год. Семинар 2 год	1. Біоетика. Підручник для вищих медичних навчальних закладів. За редакцією Еліо Згречча, Антоніо Спаньйоло та Марії Луїзи ді П'єтро / пер. з італ. Шовкун В. – Львів: ЛОБФ, 2007. 2. Четвертий Національний Конгрес з боетики. Київ, 2010. 3. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та	2 год. Питання для обговорення: 1. Аналіз розвитку паліативної допомоги та її основних принципів. 2. Повідомлення негативних новин	1 б. 4 б.	1 тиждень

		охорони здоров'я. Душпастирство Віл- інфікованих та хворих на СНІД. – Тернопіль: ПП Сиарух, 2014.			
15. Вакцинація: Біоетичні проблематики та рішення	Лекція 2 год. Семіна р 2 год.	1. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Біоетика: Посібник. – Львів: Друкарські куншти, 2016. 2. Біоетика, За ред. Е. Згречча, А. Дж. Спаньйоло, М. Л. ді П'єтро /Перек. Із італійської В. Шовкун. – Львів: ЛОБФ „Медицина і право”, 2007. 3. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник / Галина Терешкевич. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. 4. Квартальний звіт Аналітико- експертного центру досліджень у сфері громадського здоров'я при ВГО “Фундація медичного права та біоетики України”, «Законодавче забезпечення вакцинації в Україні», http://medicallaw.org.u a/ua/novini/article 5. Право. Медицина. Біоетика, Вакцинація у запитаннях і відповідях для пацієнтів та їхніх законних представників, Міжнародний фонд Відродження http://healthrights.org.u a/fileadmin/user_upload /pdf 6. Ara G., Giovanetti F., Vaccinazioni: le risposte alle domande più frequenti dei genitori, 2012, http://www.aslcn1.it/fil eadmin/SIAN/documen ti_vari_vaccinazioni/Do mande Vaccini version	4 год. Питання для дискусії: 1. Загальна характеристика вакцинації. 2. Склад, основні різновиди щеплень та захворювання, проти яких проводиться вакцинація. 3. Вакцинація та основні біоетичні принципи. 4. Можливі рішення щодо сприятливого ставлення до практики щеплення	2 б. 4 б.	1 тижде нь

		e_aggiornata_gennaio_2012.pdf.			
--	--	--	--	--	--

Лекції			30 год	25 б.	
Всього семінарів			15 год.	25 б.	
Тести				20 б.	
Залік				30 б.	
Все разом			90 год.= 30+15+3+42		

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:</p> <p>Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, представлення доповіді за заданою темою.</p> <p>Методи письмового контролю: модульне письмове тестування, есе.</p> <p>Відвідування лекційних занять та участь в семінарах впродовж семестру є обов'язковим елементом оцінювання</p> <p>Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з навчальної дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:</p>			
	Заліковий модуль 1 (поточне опитування)	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (оцінка за КПІЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)
	15 %	25 %	20 %	40 %
	тиждень (___)	тиждень (___)	тиждень (___)	
	Шкала оцінювання:			
	За шкалою академії № 1	За шкалою академії № 2	За національною шкалою	За шкалою ECTS
	9-10	90-100	Відмінно	A (відмінно)
	8	85-89	Добре	B (дуже добре)
		75-84		C (добре)
	7	65-74	Задовільно	D (задовільно)
6	60-64	E (достатньо)		
3-5	35-59	Незадовільно	FX (незадовільно можливістю повторного складання)	
1-2	1-34		F (незадовільно обов'язковим повторним курсом)	

— для екзаменів

Вимоги до письмової роботи	Письмові завдання повинні бути виконані у відповідності до загальних норм написання письмових робіт, забороняється плагіат. Оцінювання залежить від якості аргументів та вміння спростувати контраргументи, як також від рівня аналізу та порівняння. Письмові завдання повинні бути виконані не пізніше, ніж до початку наступного заняття (лекційного).
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати вміння аналізувати проблематику, пропонувати шляхи вирішення, умінню проводити дискусії на актуальні теми з морального богослов'я, займати чітку християнську позицію
Умови допуску до підсумково го контролю	Студент допускається до семестрового контролю – іспиту – із курсу „Сучасні питання морального богослов'я 2”, якщо він виконав наступні умови: – сума балів протягом семестру становить більше 20 балів. – обов'язково відпрацював всі пропущені семінарські заняття; – виконав відповідні письмові завдання.

8. Політика курсу

Політика курсу «Сучасні біоетичні виклики» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття / невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат або перекласти розповідь про об'єкт, написати колоквиум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

9. Рекомендована література

1. Андреева Т. І. Тютюнопаління і здоров'я майбутніх дітей. Київ 2003.
2. Антологія Біоетики. За ред. Ю.І. Кундієва, Львів: Бак, 2003.
3. Біоетика. За ред. Е. Згречча, А. Дж. Спаньйола, М. Л. ді П'єтро / Перек. Із італійської В. Шовкун. – Львів: ЛОБФ „Медицина і право”, 2007.
4. Блехшмідт Е. Збереження індивідуальності, Львів:УКУ, 2003.
5. Бойко І. Біоетика, скрипти для студентів, Львів: УКУ, 2007.
6. Вісник Інституту Родини і Подружнього життя УКУ №4. Гідність людського тіла, Львів: УКУ, 2004. <http://family-institute.org.ua/visnyk-4-gidnist-lyuds-kogo-tila>.
7. Духовний супровід при постабортному синдромі. Львів: Колесо, 2018. – 144 с.
8. Дробик Й. Евтаназія: історична ретроспектива та сучасний стан у світі й Україні / Наукові записки УКУ: Богослов'я 5 (2018). <http://nz-theology.ucu.edu.ua/editions/vypusk-5-2018/evtanaziya-istorychna-retrospektyva-ta-suchasnyj-stan-u-sviti-j-ukrayini/>.
9. Дюркгайм Е., Самогубство. Соціологічне дослідження, Київ: Основи, 1998.
10. Життя у Христі. Моральна катехиза. Комісія у справах катехизації при патріаршій курії. – Львів: УКУ, 2004.
11. Запорожан В.М., Аряєв М.Л. Біоетика та біобезпека: Підручник / В.М. Запорожан, М.Л. Аряєв. – К.: Здоров'я, 2013. <https://files.odmu.edu.ua/lekcii/bioetika.pdf>.
12. Іван Павло II. Апостольський лист „Salvifici doloris”, Львів: Друкарські куншти, 2005.
13. Іван Павло II. Енцикліка „Evangelium vitae” – „Євангеліє життя”, Ватикан, 1995. http://www.pro-life.vinnica.ua/personaggi/evangelium_vitae.pdf.
14. Катехизм Католицької Церкви. Синод Української Греко-Католицької Церкви. – Жовква: Місіонер, 2002. <https://familychristianblog.files.wordpress.com/2017/03/kkc-v1-2-2.pdf>.
15. Квартальний звіт Аналітико-експертного центру досліджень у сфері громадського здоров'я при ВГО “Фундація медичного права та біоетики України”, «Законодавче забезпечення вакцинації в Україні», <http://medicallaw.org.ua/ua/novini/article>.
16. Кирик Ю. Алкоголь: Як вирватися із зачарованого кола, Львів: Свічадо, 2006.
17. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Біоетика: Посібник. – Львів: Друкарські куншти, 2016.
18. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Душпастирство Віл-інфікованих та хворих на СНІД. – Тернопіль: ПП Сиарух, 2014.
19. Конференція єпископів Італії. Навчитися від хворого, Львів: Друкарські куншти, 2006.
20. Лукас Р. Біоетика для кожного. Львів: Свічадо, 2007.

21. Максимова Н. Безпека життєдіяльності. Соціально-психологічні аспекти алкоголізму і наркоманії, Київ: Либідь, 2006.
22. Москаленко В. Попов М. Біоетика: філософсько-методологічні та соціально-медичні проблеми, Вінниця: Нова Книга, 2005.
23. Обер Ж-М. Моральне богослов'я. Друге видання, Львів 1997. (розділ XII: Мораль життя).
24. Ольчик А. Чи ненароджені діти йдуть до неба? Допомога батькам, які втратили дитину, Львів: Свічадо, 2019.
25. Папська Академія «За Життя». Людський ембріон у фазі пре імплантації, Львів: УКУ, 2009.
26. Папська рада до справ душпастирства в охороні здоров'я. Хартія працівників охорони здоров'я, Львів, 1999.
27. Перспективи ксенотрансплантації. Наукові аспекти та етичні розміркування. Х. де Віал Корреа (ред.) Е. Згречча, Ф. Бах та ін. Львів: Медицина і право, 2007.
28. Принципи морального життя. Львів: Свічадо, 1996.
29. Психологія суїциду. За ред. Москальця В., Київ: Академвидав, 2004.
30. Путівник для зцілення духовно-психологічних ран після втрати дитини внаслідок аборту. П'яста Р., Гавриляк Н., Міхней М., Т. Довгунь, Р. Чучман. – Львів: Колесо, 2018.
31. Священна Конгрегація у справах Доктрини віри. Декларація про скоєння абортів. Вибрані документи Католицької Церкви про шлюб та сім'ю, том 2. – Львів: ЛБА, 2002.
32. Священна Конгрегація у справах Доктрини віри. Інструкція „Дар Життя” – „Donum Vitae”. Вибрані документи Католицької Церкви про шлюб та сім'ю, том 2. – Львів: ЛБА, 2002.
33. Сучасні проблеми біоетики. Редкол: Ю. І. Кундієв (відп. Ред.) та ін. – Київ: Академперіодика, 2009. – 278. <https://www.twirpx.com/file/2481278/>.
34. Терешкевич Г. Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник / Галина Терешкевич. – Тернопіль: ТДМУ, 2014.
35. Фіалковський В. Дар життя, Львів: Свічадо, 2006.
36. Четвертий Національний Конгрес з біоетики. Київ, 2010.
37. Шаун В. Провідні цінності в діяльності біомедичних комітетів лікувальних установ Європейського Союзу: Курс лекції. Львів: УКУ, 2011
38. Шварц С. Моральна проблематика абортів, Львів: Колесо, 2008.
39. Ярема М. Особливості православної біоетики / Наукові записки УКУ: Богослов'я 5 (2018). http://nz-theology.ucu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/yarema_127-142.pdf.
40. Ярема М. Сурогатне материнство: етичні аспекти / Наукові записки УКУ: Богослов'я 6 (2019). <http://nz-theology.ucu.edu.ua/editions/vypusk-6-2019/english-surrogate-motherhood-ethical-issues/>.
41. Биомедицинская этика / под редакцией Мишаткиной Т. В., Денисова С. Д., Яскевич Я. С. – Минск: Тетра Системс, 2003. http://biomed.nas.gov.ua/files/Final_4Congress_205x295_ukr.pdf.
42. Брек И. Священный дар жизни. Православное христианство и биоэтика. <https://azbyka.ru/zdorovie/svyashhennyj-dar-zhizni-pravoslavnoe-xristianstvo-i-bioetika>.
43. Основы биоетики. Коллектив авторов. Издательство «Высшая школа», 2009. <https://mybook.ru/author/kollektiv-avtorov-3/osnovy-bioetiki/read/?page=1>
44. Стречча Э. Тамбоне В. Биоэтика. Учебник. Минск: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2002. <https://studfile.net/preview/2253001/>.
45. Седова Н. Биоэтика : учебник / Н.Н. Седова. — М.: КНОРУС, 2016. <https://cdn1.ozone.ru/multimedia/1015611513.pdf>.
46. Силюянова И. Биоэтика в России: ценности и законы. Москва 2001 <https://refdb.ru/look/2641557-pall.html>.
47. Ушакова Е. Біоетика. Київ, 2017 https://stud.com.ua/97757/etika_ta_estetika/bioetika.
48. Ara G., Giovanetti F., Vaccinazioni: le risposte alle domande più frequenti dei genitori, 2012, http://www.aslcn1.it/fileadmin/SIAN/documenti_vari_vaccinazioni/Domande_Vaccini_versione_aggiornata_gennaio_2012.pdf.
49. Gatti G. Manual di teologia morale. Torini: Elledici, 2001.
50. Faggioni M. La vita nelle nostre mani. Manuale di Bioetica teologica. Torino: Edizioni Camilliane, 2004.
51. Kowalski E. Lantropologia Cristiana di fronte alle sfide etiche di oggi. Parte II, Roma, 2005.
52. Kowalski E. Persona e bioetica. Parte I Approccio contemplative all'uomo nella riflessione bioetica. Roma, 2003.
53. Kowalski E. Persona e bioetica. Parte I Approccio antropologico-eticoi alla vita umana. Roma, 2004.
54. Leone S. Bioetica fede e cultura. Roma: Armando editore, 1995. – 306.
55. Peschke K. Etica Cristiana. Teologia morale alla luce del vaticano II. II Teologia morale special. Roma: Urbaniana, 1985.
56. Pirozzi G., Вакцинація дитини. Краще запобігти, ніж захворіти. Інформація для батьків, UNICEF Ukraine 2010, http://www.unicef.org/ukraine/Brochure_parents_ukr_light_file.pdf.
57. Pontificia Accademia per la Vita, Dichiarazione. Riflessioni morali circa i vaccini preparati a partire da cellule provenienti da feti umani abortiti, 5 giugno 2005, http://www.academiovita.org/pdf/documents/pav/vaccines_prepared_from_aborted_human_foetuses.p

[df.](#)

58. Russo G. Bioetica della sessualita, della vita nascente e pediatrica. Torino: Elledici, 1999
59. Russo G. Bioetica. Manuale per teologi. Roma: Las, 2005.
60. Russo G., Bioetica sociale, ELLEDICI 1999, Torino.
61. Serra A. L'uomo-embrione il grande misconosciuto. Siena: edizioni cantagalli, 2002.
62. Tozzi A. E., La paura delle vaccinazioni: le motivazioni dell'opposizione e dell'esitazione da parte dei genitori, in Vaccinazioni Aprile-Giugno 2013, Vol. 41, №170, <http://www.aslrmc.com/attachments/article/664/la-paura-delle-vaccinazioni.pdf>.

П'яста Руслан Михайлович,
кандидат наук з богослов'я, доцент
кафедри богослов'я